Ilmub aastast 1999

KESKNÄDAL

Hind 0,58 €

ISSN 1406-9083

Nr 45 (824) 14. november 2012

RAHVA POLIITIKALEHT

Keskerakond annab öölahingu

EDGAR SAVISAAR
Keskerakonna esimees

N´ad tühendasiwad ta waese patuse pagana wiimse hilbuni paljaks, et päike Rooma poolt seda keelmata tema peale võiks paista, peksiwad ta armetumaks, et kristlikku armu saaks maitsta, tegiwad ta teuloomaks, ristiusu õnne ja õnnistust kandma ja saatsiwad ta oma põldudesse, see on, Issanda wiinamäele, tööle, kus kubjase piits teda keelas, oma ebajumalate wilu hiiede warju pelguda. /.../ Eestlane oli taewakarja lambaks saanud, aga willu t´al ei jõudnud kaswada. Sest ajast ütleb üks Sakslane, kroonika kirjutaja Kelch: „Eesti ja Liiwimaal oli mõisnikude taevas, pappide paradiis, wõeraste rahaauk, aga talupoegade põrgu.“

Need Eduard Bornhöhe

132 aastat tagasi kirja pandud laused on mulle tema tuntuimast teosest „Tasujast“ väga hästi meelde jäänud. Õigupoolest mitte lihtsalt meelde jäänud, vaid need iseloomustavad pagana hästi seda olukorda, kuhu oleme lausparempoolsuse valitsemisel juba aastaaastalt triivimas. Ei, tegelikult võib olukorda pidada veelgi halvemaks, sest Bornhöhe kirjutas, kuidas võõras võim eestimaalasi rõhus, praegu aga valitsevad vähemalt pealtnäha omad.

Seega on suurimale opositsioonierakonnale

suisa kohustuseks võtta kasutusele kõik seaduslikud vahendid, et juhtida ühiskonna ja loomulikult ka valitsuse tähelepanu tõsistele muredele, millega arvudekeskselt kokku pandud riigieelarve ei tegele.
Me ei tohi lasta end muserdada ülbusest, kui ministrid nimetavad end asendamatuiks ning oma otsuseid vääramatult õigeiks.
Me ei tohi jääda uskuma, kui ministrid väidavad, et opositsiooni algatused on valed algatused. Me ei saa vaikides pealt vaadata, kui Eesti inimesed vajavad abikätt ulatavat poliitikat. Mitte keegi pole eksimatu, isegi mitte Reformierakonna ja IRLi valitsus – kuigi nemad seda ise tõsimeeli usuvad.

Poliitikud peavad mõistma,

et need otsused, mis täna vastu võetakse, ei mõjuta ainult üht hetke, vaid nii lähemat kui ka kaugemat tulevikku. Riigikontrolli viimatine aastaaruanne nentis, et valitsus ei arvesta, kuidas mõjutab tema tegevus riigi juhtimisel eesmärkide saavutamist ning arengukavad ei mängi riigieelarves mingit rolli. Kui aga pole seatud ülesandeid, mida täita, ega sihte, kuhu jõuda, on võimatu areneda.

Just ööistung on see,

kus saame juhtida kogu Eesti tähelepanu sellele, mida valitsus on tegemata jätnud, ning mis võib kogu riigile hiljem valusalt kätte maksta.
Tuletame valitsusparteidele meelde, et neile antud mandaat pole igavene ja kõikumatu. Vastupidiselt neile oleme meie kindlad, et elektri ja toasooja hinna tõusu leevendamine on hädavajalik. Oleme täiesti kindlad, et pensionid ning õpetajate, päästjate ja politseinike palgad peavad kasvama õiglaselt. Oleme eriti kindlad, et korralikku koolitoitu vajab iga laps, põhikoolist gümnaasiumini. Keskerakond vaatab tulevikku.

Keskerakond annab täna

inimkeskse Eesti nimel öölahingu. Lahingut peetakse Riigikogu saalis ja Riigikogu ees platsil.
Ma soovin jõudu keskerakondlastele Riigikogus. Soovin jõudu kesknoortele, kes avaldavad meelt Toompea lossi ees ja on veendunud, et suudavad terve öö vastu pidada.
Meiega liituvad sajad inimesed. Meiega mõtlevad ühtmoodi sajad tuhanded inimesed. Meie ajame õiget asja.
Tänane roheline öölahing võib meie riigis muuta rohkem, kui me isegi arvata oskame. Jõudu meile kõigile!

Kas tunnete, et valitsus peaks rahvast rohkem hoolima?
Kas tunnete, et paljud asjad võiksid olla Eestis teisiti?

KESKERAKOND

Tule kolmapäeva, 14. novembri õhtul kell 18.00 Toompea lossi ette, mille paksude müüride vahel Riigikogu menetleb 2013. aasta riigieelarvet.

Tule ja anna Riigikogu liikmetele teada, et tahad:

* elektri ja toasooja hinna kontrolli all hoidmist;
* õpetajate, päästjate ja politseinike palgatõusu;
* pensionide õiglast tõusu;
* tasuta ja korralikku koolitoitu kõigile õpilastele.

Kohapeal pakutakse kuuma jooki ja maitsvaid pirukaid. Laulud ja pillimäng, sõnavõtud ja üleskutsed. Välikino ja muud põnevat!
Üritus kestab hommikuni.
Tule ja ütle, kuidas Eesti riiki peab tegelikult juhtima!

Korraldaja: MTÜ Keskerakonna Noortekogu

Juhtkiri

Kas piirilepinguga on kiire?

ENN EESMAA
Riigikogu väliskomisjoni aseesimees

Kui analüüsida piiri kulgemist Venemaa ja Eesti alade vahel läbi paari sajandi, imestad, kui palju on see ajas muutunud. Viimasest katsest piir kahe riigi vahel lepinguliselt kindlaks määrata on täna möödas juba kuus ja pool aastat. Olin siis Riigikogu väliskomisjoni esimees ja mäletan hästi, mida tol hetkel lepingust arvati fraktsioonides ning miks piirilepingule preambul lisati.

Tegelikult pole see kaugeltki erandlik toiming. USA-s on üsna tavaline, et Kongress lisab oma rahva tarbeks seletuslikku laadi sissejuhatusi ratifitseerimisseaduste täienduseks. Nii toimisime tollal opositsioonilise Isamaaliidu saadikute tungival nõudmisel meiegi, lisades lepingu sissejuhatavasse teksti viite Tartu rahule.

Eesti välisminister Urmas Paet koos oma Venemaa kolleegi Sergei Lavroviga allkirjastas piirilepingu, millel siis veel polnud sissejuhatavat teksti, Moskvas mais 2005. Riigikogu ratifitseeris Eesti ja Venemaa piirilepingu koos preambuliga sama aasta juunis, kusjuures isegi siis oli otsusele vastu veel neli saadikut.

Üsna varsti teatati meie kõigi üllatuseks Moskvast, et piirilepingu sissejuhatus võib olla sissejuhatuseks Eesti territoriaalsetele nõudmistele Venemaa alade arvelt. Loomulikult oleme meie neid süüdistusi kõigil tasandeil alati tagasi tõrjunud. Pealegi pole Eesti, vaatamata Moskva väidetele, kunagi piirilepingute tekste sõnagagi muutnud.

Kuu aja eest tegi Riigikogu väliskomisjon kõigile fraktsioonidele ja fraktsioonidesse mitte kuuluvatele liikmetele ettepaneku pöörduda Eesti valitsuse poole ühise kirjaga taasalustamaks piirilepingu läbirääkimisi. Ettepanek leidis toetust ning valitsuse istungil otsustati, et asjaga hakatakse tõsiselt tegelema.

Eesti välisminister kohtus 14. oktoobril Luksemburgis oma Vene kolleegiga. Lepiti kokku konsultatsioonide alustamises. Juba 31. oktoobril toimus Moskvas mõlema riigi välisministeeriumide vaheline kohtumine. Eestit esindasid Välisministeeriumi juriidiliste ja konsulaarküsimuste asekantsler Lauri Bambus ning Eesti suursaadik Moskvas Jüri Luik. Eesti esindajad lähtuvad konsultatsioonidel Riigikogu ettepanekust valitsusele mõlemaid pooli rahuldava piirilepingu sõlmimiseks.

Konsultatsioonide käigus ei kavatseta muuta piirijoont, mis sisaldus 2005. aastal kokku lepitud piirilepetes. Mõlemad läbirääkimiste osapooled on seisukohal, et piirilepingut vajavad nii Eesti kui ka Venemaa. Riigikogu väliskomisjoni eelmise nädala istungil analüüsisime koos Bambuse ja Paetiga Moskvas aset leidnud esimest kohtumist Venemaa esindajatega ning arutlesime piirilepinguid laiemas kontekstis. Konsultatsioonidel, mis tõenäoliselt jätkuvad detsembris Tallinnas, püütakse saavutada ühine seisukoht, millise sõnastusega edasi töötades jõuda piirilepete jõustamise ning ratifitseerimiseni kahe riigi parlamendis.

Oma tasandil töötame edasi ka meie Riigikogus. Läinud nädalal käis Tallinnas Vene Föderatsiooninõukogu väliskomisjoni esimees Mihhail Margelov, kes on meile juba aastaid teada-tuntud kolleeg. Lisaks piirilepete temaatikale käsitlesime piiriülest koostööd. Leidsime, et tuleks rajada nii mõnigi infrastruktuuri objekt, näiteks Narva uus sild. See aitaks tublisti kaasa piiriületuste kiirendamisele ning avardaks turismi ja kaubavahetust. Margelov jäi samale arvamusele. Ta tegi omalt poolt ettepaneku parlamendiliikmete kontaktide jätkamiseks kevadel Moskvas. Loomulikult tahame tihedamaid töökontakte ka Riigiduuma väliskomisjoni ja selle esimehe Aleksei Puškoviga. Piirilepingutega pole vaja tormata, kuid nende olemasolu annaks uusi võimalusi kahe naaberriigi täna mitte ülemäära tihedate kontaktide rohkendamiseks.

KESKNÄDAL

Aadress: 10130 Tallinn, Toom-Rüütli 3/5
Tellimine ja levi: 6 177 717

Peatoimetaja	**Urmi Reinde**	urmi@kesknadal.ee	**6 274 583**
Uudistejuht	**Indrek Veiserik**	indrek@kesknadal.ee	**6 274 571**
Toimetaja	**Tiit Maksim**	tiit@kesknadal.ee	**6 274 573**

Toimetus käsikirju ei tagasta. Kesknädalas ilmunud artiklid väljendavad nende autorite arvamust, mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Levi AS Express Post ja AS Eesti Post.
Lehte kirjastab MTÜ Vaba Ajakirjandus

NÄDALA NUPUD

Reformierakonna filmistaaride paraad

Üsna kummastav oli lugeda Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutuse Meie Inimesed (MISA) õigustavat pressiteadet avalikkusele seoses Postimehes ilmunud artikliga "Oravapartei tipud said riigi toel portreefilmid". Kulutulena kõikvõimalikes listides, meilides ja Facebookis levitatud lingid just neile filmidele tegid pressiteate uskumise täiesti võimatuks – oli ju seal kirjas, et „Inforing AS projektitaotluses "Tuntud ja tundmatu Eestimaa" ei olnud toodud intervjueeritavate nimekirja, mistõttu ei saanud hindamiskomisjon projekti hinnates lähtuda erakondlikest huvidest".
Ometi on meie ees nüüd 12 pooletunnist filmi, mis lähtuvad just nimelt erakondlikest huvidest. Neis osalevad eranditult valitsuspartei kõrged poliitikud Keit Pentus-Rosimannus, Kristiina Ojuland (***pildil***), Mati Raidma, Andrei Korobeinik. Poliitreklaam rahva raha eest on kogu selle „projekti" sisu. Võimupoliitikute promo nn integratsioonifilmides pole mitte midagi muud kui Korruptsioon suure K-ga.
Kuid keda see kõik täna enam üllatab!?
Oleks seesama reklaam 77 000 euro eest siis vähemalt hea! Tegemist on imala ja ajast maha jäänud propagandaga (näiteks Keidu ja Kristiina lood meenutavad „pildikesi Iljitši lapsepõlvest"), mille peale korralikud inimesed piinlikkusest punastavad.
Ja veel Kesknädala lugejale personaalseks mõistatamiseks: kui sellise metsiku fopaaga oleks vahele jäänud Keskerakond, milline torm siis Eesti poliitilises konnatiigikeses oleks valla pääsenud???!!!

Ka USA presidendivalimiste aususe kohta on kahtlusi

Kahtlusi on loomulikult väljendanud valimistel kaotajaks jäänud vabariiklased. Pennsylvania osariigis asuv elektrooniline hääletusmasin võeti USA presidendivalimiste ajal kasutuselt maha pärast seda. kui netti postitatud videost ilmnes, et president Obama (***pildil vasakul***) poolt hääletades valis masin hoopis vabariiklase Mitt Romney (***pildil paremal***) poolt.
NBC uudiste kohaselt teatasid ka vabariiklased, et elektroonilised valimismasinad olevat mõningates kohtades pööranud Romneyle antud hääled Obama omadeks.
Esmalt Youtube'i postitatud videost on näha, et kui Pennsylvania osariigis asuv valija vajutas elektroonilise valimismasina puutetundlikul ekraanil sõrmega korduvalt kastikesele „Obama", süttis hääletamise kinnitust näitav kollane taust Romney nime all.
Vabariiklaste Rahvuskomitee saatis pärast valimisi vähemalt kuue osariigi valimisametnikele kirja, kus esitati kahtlus, et Romneyle antud hääled võisid valesti kalkuleerivate valimismasinate tõttu minna Obama arvele. Komitee palus oma pöördumises, et valimisametnikud tõstataksid selle probleemi laiemalt.
Üks anonüümseks jääda soovinud valija väitis, et tema kui IT-spetsialist tundis viga märgates hämmingut, kuidas valimismasinaid haldav firma lubas juhtuda säärasel rikkel nõnda tähtsal üritusel nagu seda on USA presidendivalimised. Kommenteerija väitel vallandataks teda otsekohe, kui tema laseks oma töös läbi sellesarnase tehnilise rikke.
Kesknädala hinnangul peaks USA-s ilmnenud tehniliste probleemide ilmsikstulek elektrooniliste valimismasinatega iga eestimaalase muutma murelikuks Eestis võimsalt propageeritava e-hääletuse suhtes. Kui juba valimisjaoskonnas asuvad elektroonilised valimismasinad ei ole tihti usaldusväärsed (nagu juhtus USA-s), mida siis arvata meie kodukootud e-hääletusest, kus inimene hääletab valimisjaoskonda minemata kodus omaenda arvuti taga. Kui USA-s analüüsitakse palju elektrooniliste valimismasinatega seotud probleeme, siis Eestis on võimud dogmaatiliselt kuulutanud, et e-hääletus on ainus ja õige ja tulevik on sellesama „e" päralt! Kõik, kes julgevad kahelda, kuulutatakse meil usust taganejateks, ketseriteks.

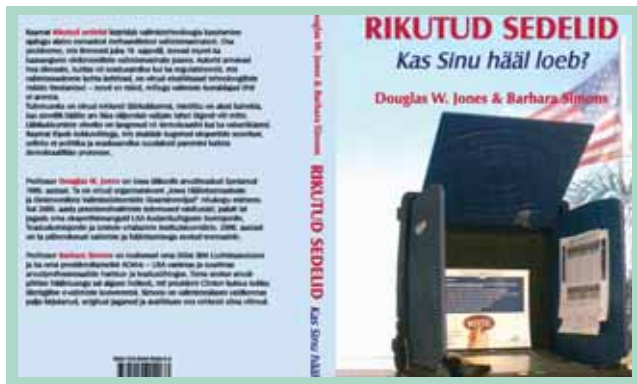

KESKNÄDAL SOOVITAB SOOJALT!

Neljapäeval, 15. novembril kell 17.15 Tallinnas Hopneri majas Raekoja platsis (endine Matkamaja) järjekordne poliitikakool, seekord teemal „E-valimised – ausalt pole võimalik". Esinema on kutsutud vandeadvokaat Jüri Sirel, poliitikud Jaak Allik ja Mihhail Stalnuhhin. Kõikidele osavõtjatele kingituseks USA valimiseekspertide Douglas W. Jonesi & Barbara Simonsi raamat „Rikutud sedelid. Kas sinu hääl loeb?".

HIIBUSE NÄDAL

ÜHE ERAKONNA SURMATANTS *A LA* NOTKE

Eestlased on jäetud vihma kätte!

Kui NATO vihmavari võis meid omal ajal tõepoolest ehk välisagressori rünnaku vastu kaitsta, siis euro tulekuga kaasnenud hinnatõusu eest pole pääsu. Maksame täiega Euroopa hindu, kuid palka saame Maarjamaa viletsa mõõdu järgi.

HEIMAR LENK
Riigikogu liige

Omaenda riigivalitsuse peale pole ammu enam mõtet loota. Koalitsioon oleks võinud ju vähendada käibemaksu toiduainetele ja saanud hinnad pisut alla. Kuid ei! Peaminister Andrus Ansipi ja rahandusminister Jürgen Ligi valitsusele rahva elatustase korda ei lähe. Stenbocki maja huvitavad vaid riigi majanduslikud näitajad, mille eest Brüsselis kiita saab.

Elekter kallis praegugi

Kardetakse, et uuest aastast rabav elektrihinna tõus võib küündida 30 protsendi kanti. Koos elektri kallinemisega tõusevad loomulikult ka kõik teised hinnad. Ka siin võiks Reformierakonna ja IRL-i koalitsioonivalitsus rahvale appi tulla. Näiteks praegu kehtib tööstustarbijaile kaheksa korda kõrgem aktsiis, kui Euroopa Liidu minimaalne nõue ette näeb. Piisaks elektriaktsiisi vähendamisest kasvõi protsendi võrra. Kuid ei! Eestlaste endi valitsus oma rahvale appi ei rutta. Tavaline inimene jäetakse jälle vihma kätte. Kaitsvat vihmavarju polevat kusagilt võtta.

Hinnad ajavad hulluks!

Tarbijahinnaindeksi muutus oli käesoleva aasta oktoobris võrreldes eelmise aasta oktoobriga tervelt 4,1%. Enim mõjutas tarbijahinnaindeksit toit. Värske köögivili kallines koguni 35%, eluasemekulutused ligi 30%. Lennupiletid olid pea 60% kallimad kui eelmise aasta oktoobris. Eluasemekulutused andsid üldisest hinnatõusust 30%, millest omakorda üle poole 12,1% kallinenud soojusenergia. Mootorikütus on 8,8% kallim.

Kas pole mitte vapustavad arvud? Eriti, kui panna kõrvale tavainimese peaaegu olematu palgatõus. Meil on kujunenud olukord, kus osa rahvast lihtsalt ei jõua enam kallist elu kinni maksta. Hoitakse maksimaalselt kokku, kuid ikka raha ei jätku. Kokkuhoid käib esmajoones kõhu arvelt. Toitu ostetakse vähem ja võimalikult odavat. Mis sellepeale inimeste tervis ütleb, see valitsusele korda ei lähe.

Pensionid ju ei tõuse!

Nii see tõepoolest on, kuigi riigieelarves on 5-protsendine pensionitõus ette nähtud. Kui seda kasvu võrrelda elukalliduse tõusuga, siis selgub, et pensionide kasv jääb kõvasti alla. Eesti Pensionäride Ühenduse arvutuste kohaselt on reaalpension viimase nelja aastaga langenud kogunisti 20,7%! Arvesse on võetud pensionäride tarbimiskultuur, kus valdav osa läheb toidule, teine suur osa eluasemekuludele, natuke hügieenitarvetele ja ravimitele.

Elektrile kulub praeguse 305-eurose keskmise vanaduspensioni juures 8%. Kui järgmisel aastal elektrihind kerkib kasvõi paarikümne protsendi ringis, siis hakkab elektri osa olema kuni 10% pensionäri sissetulekust. Õiguskantsler Indrek Teder tegi ettepaneku seada madala sissetulekuga inimeste jaoks sisse mõni erisoodustus, mis pisutki leevendaks elektrihinna tõusu. Seni on valitsuse kõrvad selle ettepaneku kuulmiseks lukku jäänud.

Mis teha?

USA president Barack Obama kutsus juba oma esimesel valimistejärgsel teleesinemisel üles jõukamate ameeriklaste maksukoormust suurendama. "Me ei saa teel jõukusele vaid kärpida. Me peame ühendama kokkuhoiu sissetulekute kasvatamisega, mis tähendab muu hulgas seda, et jõukamad ameeriklased peaksid maksma rohkem makse," kinnitas president.

Eestis on sedasama juttu rääkinud Keskerakond. Kuid astmelisele tulumaksule on aastaid vastu seistud nii Reformierakonna kui ka IRL-i parteikontoreis.

Selge, et praeguse maksusüsteemi ja väga madala tootlikkuse juures, nagu see Eesti tööstuses ja põllumajanduses hetkel on, jäävadki riigi sissetulekud lähemate aastate jooksul üsna kesisteks. Juba õige varsti ei suuda Eesti ennast ära majandada. Raskemad ajad on ootamas. Pole lootagi, et keegi eestlastele mürgise hinnavihma ja elukalliduse äikese eest kaitset pakuks. See vihmavari jääbki rahva jaoks avamata.

KÕRGETE HINDADE MÜRGISE VIHMA ALL: Pole lootagi, et keegi eestlastele mürgise hinnavihma ja elukalliduse äikese eest kaitset pakuks, kirjutab Lenk. See vihmavari jääbki rahva jaoks avamata – kuni püsib ülbe valitsus...
Foto isiklikust arhiivist

Politseiskandaali traagelniidid paistmas

7. novembril algatas ETV „Pealtnägija" järjekordse „skandaali", mille põhjustasid taatlemata kiirusmõõdikud liikluspolitseinike tööriistadena. Mis skandaal see siis nüüd nii väga on? – tahaks Kesknädal teada.

KESKNÄDAL

Eestis on teostatud hullemaidki õudusi, kasvõi sellesama „Pealtnägija" algatatud elamislubade afäär, millele – olgem ausad! – pole siiani antud adekvaatseid vastuseid, peale kahe tagasihoidlike võimetega IRL-i poliitiku lahkumise valitavatelt kohtadelt. Miljonärideks jäid ju nii Stelmach kui ka Raudne edasi. Kust nende rahad ikkagi tulid? See kõik juhtus siseminister Ken-Marti Vaheri ning majandus- ja kommunikatsiooniminister Juhan Partsi haldusalas.

Nüüd siis puhuti üles mõõdikute skandaal. (Võiks muidugi küsida: KES puhus?) Tuletame meelde, et ühe mõõdikuteskandaali pärast on Ken-Marti Vaher oma poliitikuelus juba kord ametist tagasi astunud. See juhtus 2005. aastal; tookord lagunes skandaali tagajärjel kogu valitsus.

Politseiveteran Koit Pikaro ütles praegust juhtumit kommenteerides, et tegelikult käib võitlus Politsei- ja Piirivalveameti peadirektori koha pärast. Sinna soovib Vaher juba ammu sokutada „oma meest", ja ongi kogu „skandaal". Kesknädal küsis juba üle aasta tagasi, 21. septembril 2011, kes saab Raivo Küüdi asemel Politsei- ja Piirivalveameti uueks peadirektoriks. Sahistasime siis omalt poolt selliseid nimesid nagu Ida-Viru prefekt Aldis Alus (kes on nüüd jõudnud juba tagasi astuda), aga ka Kapo asedirektor Erik Heldna.

Vaher on praeguse skandaali arenedes jõudnud pressikonverentsil „õiglaselt" rõhutada, et „viivitamatult on vaja lahendada nende 180 inimese probleem, kellele määrati ebaseaduslik karistus". Jah, see on muidugi tore, et ilmselt nende inimeste trahvid õigusriigile kohaselt tühistatakse. Kuid kuna ükski karistatutest pole kohtu poole pöördunud, siis on nad vaikimisi tunnistanud, et ületasidki kiirust, mis on igal juhul seaduserikkumine – olenemata sellest, et see tuvastati taatlemata kiirusmõõdikuga.

Sellegipoolest peab Vaher politseiskandaalist aru andma Riigikogu ees, vaatamata sellele, et tema haldusala spetsialistid on ametist tagasi astunud. Keskfraktsioon esitas siseministrile arupärimise, milles tahetakse teada tema hinnangut trahvide vormistamisele ja kriminaalse tegevuse mahavaikimisele.

„Siseminister peaks andma Riigikogule täiendavaid selgitusi," ütles õiguskomisjoni liige Marika Tuus-Laul, kelle arvates on kõige halvem see, et politseijuhtidel oli kogu lugu teada kaheksa kuud tagasi, kuid asi otsustati maha vaikida.

„Tunneme huvi selle vastu, kas siseministril on ülevaade politseis toimuvast ning mida ta kavatseb ette võtta, et sellesarnaseid kahetsusväärseid juhtumeid vältida. Hetkel on löödud päris suur mõra politsei usaldusväärsusse," ütles Tuus-Laul.

Muidugi oleks Vaheri jaoks hea, kui ta pääseb vaid arupärimisele vastamisega. Ühiskonnas kostab aga üha tõsisemaid ja nõudlikumaid hääli, et kuna siseministri haldusalas leidub suuri jamasid juba silmatorkavalt palju, on ilmselge, et minister ei saa oma valdkonnas toimuvaga hakkama, ja tõusetuma peaks küsimus tema tagasiastumisest.

13. novembril Rahvusringhäälingule antud intervjuus, vastates küsimusele tagasiastumise võimalikkuse kohta, deklareeris siseminister Vaher, et tema kannab poliitilist vastutust iga päev.

Toasooja käibemaks olgu väiksem – nõuavad lätlased

1. novembri hommikul kogunes Riias mitusada inimest Läti parlamendi (*Saeima*) hoone ette, et nõuda toasooja käibemaksu vähendamist 12 protsendilt 5 protsendile, vahendas *Baltic Times*.

http://www.baltictimes.com

Protestimeeleavaldusel väljendas rahvahulk kõvahäälselt nördimust toasooja kõrge hinna puhul. Plakatitel olid Riia, Liepaja, Daugavpilsi, Rezekne ja Ventspilsi nimi. Osa plakateid oli konkreetsete pöördumistega poliitikute poole. Näiteks: "Aboltina, aita rahvast, mitte oma abikaasal äri ajada!" (Solvita Aboltina on jurist ja poliitik, kes 18. oktoobril 2011 valiti Saeima 11. koosseisu esimeheks – *Toim.*)

Ühel plakatil oli kujutatud külmetavat vanainimest, kes küsib: "Ühtsus. Milleks?" Plakatitel seisid sõnumid "42% lastest elab sel talvel külmas" ja „Lapsed, täna me ei söö, sest maksame kütte eest!". Lisaks sooviti häid jõule.

Meeleavaldusel viibinud Riia linnapea Nils Ušakovs sõnas, et tal puuduvad illusioonid nagu muudaks selline rahvameeleavaldus parlamendi käitumist. Tema väitel on tõenäoliselt peagi taas oodata samasuguseid meeleavaldusi.

Kesknädal imestab: miks Eestis rahvas ei protesti toasooja 20-protsendise käibemaksu vastu? Meil ju koorib valitsus rahvalt 8% toasooja käibemaksu enam kui Lätis! Keskerakond on korduvalt teinud ettepanekuid alandada toasooja käibemaksu määr eraisikutel seniselt 20 protsendilt 9 protsendile. Paraku on valitsus kõik need kavad seni tagasi lükanud.

Viimati esitas Riigikogu Keskerakonna fraktsioon 2013. aasta riigieelarvele 96 muudatusettepanekut, mis näevad teiste vajalike meetmete hulgas ette ka elektriaktsiisi ja toasooja käibemaksu alandamist.

„Alandades elektriaktsiisi ja toasooja käibemaksu, leevendame inimestel kodukulude jätkuvat tõusu. Elekter ja toasoe pole luksuskaubad, millest saaks loobuda," ütles Keskfraktsiooni esimees Kadri Simson.

Nii nagu oli arvata, lükati ka seekord Keskerakonna ettepanekud tagasi. Seega on vale paljude „arvamusliidrite" väide, et Eestis puudub praegusele valitsemisele alternatiiv.

Indrek Veiserik

Terane mõte

„Rohkem kui aasta tagasi, vabariigi 20. aastapäeval resümeeris Edward Lucas oma tähtpäevaartiklis, et Eestis on võimule tulnud "antikommunistlikud bolševikud". Tema sõnum oli selge: Eestis teostatakse võimu vääritute, demokraatiat halvavate võtetega. Erinevalt enamikest Lucase Eesti-teemalistest artikleist ei ole seda kirjatööd eestindatud."

Tallinna Ülikooli professor Rein Ruutsoo Delfis 13. novembril.

Riigieelarve ei anna lisarahalootust

Riigikogu arutab 2013. aasta riigieelarvet ning Keskerakond kasutab opositsioonina kõiki võimalusi, et juhtida tähelepanu sellele, kuipalju tühje lubadusi on koalitsioonil uueks aastaks. Üks suurimaid valitsusparteide „saavutusi“ on lastetoetuste kasv – 9 (!) eurot saavad juurde vaid need, kes elavad sügavas vaesuses.

MAILIS REPS
Harju- ja Raplamaalt valitud Riigikogu liige, Keskerakond

Veelgi enam, lapsevanemad peavad avaldusega tõestama, et nad on tõesti süvavaesed. Tuleb ka arvestada, et lastetoetused endiselt arvatakse toimetulekutoetuste arvutamisel sissetulekutesse.
Ilmselge on, et lastetoetused sooviti ära kaotada ning ainult tänu avalikkuse pahameelele esialgu loobuti sellest kavast. Lastetoetused on asendatud 1,5 aastat kehtiva vanemahüvitisega, sest sellel on Reformierakonna nägu. Kahjuks läheb sellele algusele enam raha, kui jääb ülejäänud 17 kasvamisaastale! Isegi Euroopa Liit on rõhutanud, et niisugune lähenemine toetustele on täiesti vale ja perepoliitiliselt ohtlik.

Esiteks, lastetoetus pole vaesustoetus

Lastetoetus on riigi tänuavaldus vanematele, et nad on olnud valmis peret looma. Samuti kinnitab lastetoetus riigi valmisolekut kasvõi osaliseltki korvata lastega seonduvaid kulusid – just selleks, et lapsed ei kasvaks vaesuses.
Praegune 19 eurot lapse kohta näitab, et riik pigem alandab lastega peresid. Keskerakonna ettepanek on suurendada lastetoetusi märgatavalt ja kõigil peredel. Küsite, kas kõik lapsevanemad seda vajavad? Kahjuks on neid mitme lapsega peresid väga vähe, kelle sissetulek oleks normaalne. Nii tuleks lastetoetuste jagamine sissetuleku järgi kallim kui lastetoetuse eraldamine kõigile. Paljud lastega pered vaevlevad väga suure laenukoorma all, mis isegi hea sissetuleku juures jätab elamiseks raha väga vähe järele.

Teiseks, õpetajate palgatõus – taas vaid suur lubadus

Ka õpetajate palka on lubatud eelarves tõsta. Kuid suureks lubaduseks see vaid jääbki. Kas tõesti tõusevad õpetajate palgad 11% alammäärade tasemel ning koolides jagamiseks antakse veel 20%? Kahjuks on uues eelarves reaalselt raha õpetajate palgatõusuks vaid 4,7%.
Õpetajate palkade alammääraks kehtestatakse uuest aastast 715 eurot. Kaovad senised klassijuhatajatasud ning muud lisatasud. Õpetajate ametijärgud kaotatakse ning reaalselt tagatakse õpetajalemetoodikule ja vanemõpetajale ikkagi seesama alammäär – 715 eurot. Kui klassijuhatamistasud ja kõrgemad palgamäärad kaovad, võib reaalselt paljude õpetajate sissetulek uuest aastast hoopis väheneda.
Lisaks kaovad koolist vajalikud tugiteenused. Vähemalt pole eelarves enam riigipoolseid summasid logopeedide, koolipsühholoogide, eripedagoogide, sotsiaalpedagoogide jt jaoks. Võib-olla mõni omavalitsus suudab leida niisuguseks otstarbeks lisavahendeid, kuid kindlasti mitte kõik.

Foto: URMI REINDE

ANDKE LASTELE SÜÜA! Koolitoit on Keskerakonna teema olnud kogu aeg. Algkoolis kehtestati koolitoit 2002. aastal, kui KE oli Kallase valitsuses, ja põhikoolis 2006. aastal, kui KE oli Ansipi valitsuses. Järge ootab nüüd gümnaasium.

Isegi suuremates omavalitsustes ei pruugi selleks raha jätkuda.
Seega reaalselt „tõusevad“ õpetajate palgad juba olemas olevate haridusrahade arvel – eelarveridu tõstetakse ümber, kuid lisaraha hariduse jaoks ei teki.

Kolmandaks, kuidas hakkama saada kodukuludega?

Uus eelarve ei vasta ka kõige suuremale küsimusele: mis saab kodukuludest? IRL lubas need alla viia, kuid nüüd näeme, et kodukulud hoopis suurenevad! Elektrihinna tõusuks pakutakse 20–50% ning see kergitab ju kõiki hindu. Järgnev inflatsioon soodustab kõige enam toidu- ja esmatarbekaupade kallinemist. Inimestele valetatakse, et justkui ei saakski hinnatõusu vastu midagi teha. Tegelikult sõltub turuhinnast vaid elektri hind – elektrivõrgud kuuluvad riigile, riik saaks reguleerida taastuvenergia tasu, elektriaktsiisi ja käibemaksu. Valitsusel on piisavalt hoobasid, millega elektri hinda tasakaalustada.
Reform ja IRL ei soovi vähendada ka toasooja käibemaksu.
Keskerakond tunneb muret, kuidas Eesti inimesed järgmise aasta hinnatõusude koosmõjus oma igapäevase eluga hakkama saavad.

Välispoliitika ja ajalugu

Kui käis esimese põhiseadusliku valitsuse kokkupanek, leidis kajastamist mõttesuund, et ei praegu, s.t kaks aastakümmet tagasi, ega ka tulevikus ärgu püütagu Eesti sisepoliitikas teenida poliitilist kapitali välispoliitika vahenditega. Kust või kellelt see mõte esiti välja käidi, polegi ehk praegu tähtis, kuid toonase avalikkuse reageering oli üksmeelne – konsensuslik vaikus.

ARVO ADELBERT
Põlendiku talu peremees Koeru vallast Järvamaal

Paraku on kahekümne aasta kestel meie sisepoliitika teljeks kujunenud just välispoliitiline aspekt – Venemaa. Ühesõnaga: russofoobia, venehirmu külvamine. Eriti mõjus teema on iseseisvuse kaotamine 1940. aastal, ehk juunikommunistid, vaikiv ajastu … Kuni president Pätsi süüdimõistmiseni iseseisvuse mahamüümise eest.
Viimast asjaolu on püütud ilmestada Magnus Ilmjärve ajaloouurimuse „Hääletu alistumine“ üheksasaja leheküljega. Sellest saame küll kinnitust, et leidis aset „hääletu alistumine“, kuid presidendi mustamiseks serveeritud Tallinnast Moskvasse saadetud diplomaatilised memod seda siiski ei tõenda, pigem kinnitavad need kirjutajate oskust laveerida, et ise toonases hirmuõhkkonnas ellu jääda.

1940. aasta teema on juba oma tõusetumisest peale osutunud ammendamatuks allikaks meie ühiskonna lõhestamisel. Pärast sõda jagunes Välis-Eesti kaheks: sõjalise vastuhaku tulisteks toetajateks, „hääletu alistumise“ vastasteks ja Pätsi–Laidoneri reaalpoliitika poolehoidjaiks.
Selline jaotus on edukalt „töötanud“ tänini. Ja tundub, et jätkub see ka juba käima lükatud 2013. a. kohalike omavalitsuste (loe: Tallinna) valimiste kontekstis. Sama teema käsitlemisel on edukalt leidnud rakendamist kogu demagoogiaarsenal – mahavaikimisest kuni lausvaledeni. Mis sest, et vale, aga vaat' kui ilusti kõlab! Sest argipäevamuredes askeldav valija ei jälgi ega reasta ega pea meeles, mida üks või teine poliitik räägib, mida enne valimisi lubab, kellega majanduspoliitilisi kokkuleppeid sõlmib, et õigustada lubatu tegemata jätmist.
Mikk Mikiver küsis retooriliselt: kui kogu võim on rahva käes, siis kelle käes võim ikka on? Kui reformierakondlane deklareerib avalikus ETV-s, et rahvale jääb tulumaksu alandamisega rohkem raha kätte, siis kerkib taas retooriline küsimus: kelle kätte see „rohkem raha“ jääb? Kõlab ju ilusti! Kõik, mis on sots(iaalne), on ilmtingimata sotsialistlik, nõuka- ja venemeelne..., kurikaval plaan teha Eesti tagasi “oblastiks”.

Üks tuntumaid hästi peale minevaid demagoogiavõtteid on osaline tõde, informatsiooni doseerimine. Erilisi võimalusi pakub see ajaloosündmuste moonutamiseks, nende kajastamiseks „õiges“ võtmes.
Tänane Eesti avalikkus, ka kõige napima ajalootundmisega valija, teab suurepäraselt, mis toimus 1940. aastal, kes olid juunikommunistid ning mida see tähendas siis ja tähendab sildina veel tänagi.
Praeguses ajalookäsitluses räägitakse küll MRP-st, Teisest maailmasõjast, baaside lepingust, Suurest Isamaasõjast, Varese valitsusest, Tallinna pommitamisest ja vabastamisest, Saksa ja Vene okupatsioonist, uuestiokupeerimisest. Kuid mil moel on need ajaloosündmused omavahel seotud, neist tulenevad ehk siis neist põhjustatud?

Kuivõrd on „hääletu alistumine“ iseseisvuse kaotamise põhjus või siis millegi muu tagajärg? Leidub väljaütlejaid, et nagu kippunuks Eesti Vabariigi välisminister Karl Selter ise Moskvasse baaside lepingut sõlmima. Selest kõigest on kuidagi mööda mindud ja konstateeritud fakti, et selline leping ikkagi sõlmiti peaaegu et Pätsi enda algatusel. Et selle lepingu sõlmimise paratamatus oli tingitud Teise maailmasõja kahjutule süütajate ühisaktsioonist, esiti Poolas, hiljem juba kogu Euroopas – sellest minnakse üldjuhul mööda, see vaikitakse maha.

Mis tegelikult aset leidis ja kuidas leping sõlmiti, sellest saab põhjaliku ülevaate Küllo Arjakase, Heino Arumäe, Tiit Arumäe ja Rein Helme koostatud ülevaatlikust raamatust „Molotovi–Ribbentropi paktist baaside lepinguni. Dokumente ja materjale“ (Perioodika 1989, lk 160–172).
Juba kaubanduslepingu alaste läbirääkimiste esimeses faasis (24. septembril 1939) deklareeris Molotov: “Uus kaubanduslik kokkulepe, mille vormilikuks sõlmimiseks N. Liidu valitsus palus Teid Moskvat külastada, on valmis, kuid poliitilised suhted N. Liidu ja Eesti vahel pole korras, vaid need on halvad. Interneeritud Poola allveelaeva põgenemine Tallinnast näitab, et Eesti valitsus ei hooli kuigi palju N. Liidu julgeolekust.“
Selleks ajaks oli teatavasti sõlmitud MRP, mille järgi 17. septembril ründas N.Liit Poolat idast, et siis sõlmida Saksamaaga sõpruse ja koostöö leping.
Jah, need kaks lepingut jooksid kokku Kremlis, kui „koosoleku ruumist väljudes kohtasime ooteruumis Saksa välisminister Ribbentroppi, kes viibis seal ühes Gaussiga, Schulenburgiga jt. Selter tervitas kättpidi Ribbentroppi ja Gaussi, Rei – Schulenburgi“.
Baaside leping on dateeritud 28. septembriga, sakslaste oma 29. septembriga. „Kokkulepe kirjutati alla kell 24. Koosviibimine kestis kuni kell 1 öösel.“

AEGUMATU KÜSIMUS:

“Kui võim on rahva käes, kelle käes ta siis on?”

Nii küsis Mikk Mikiver 1988. aastal, ja seda on kohane küsida ka täna.

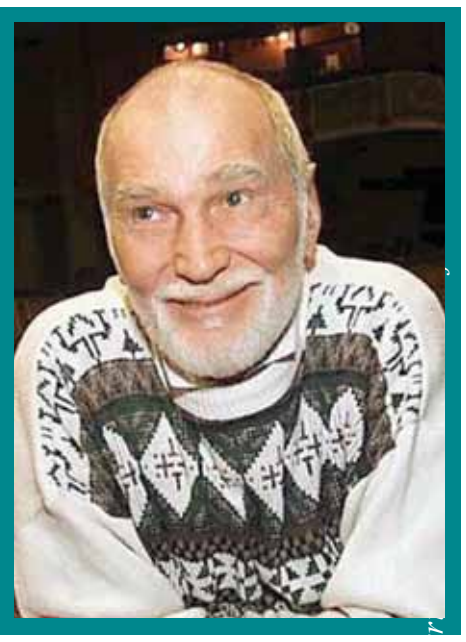

Wikipeedia

Olukorra dramaatilisust kajastab valitsuse istungi protokoll. Nõukogude valitsuse poolt esitatud nõudmised vastastikuse abistamise pakti sõlmimiseks ja baaside rajamiseks Eestisse olid esitatud sellises vormis, et nende tagasilükkamine oleks paratamatult tähendanud sõja puhkemist. Samal ajal, kui diplomaadid pidasid läbirääkimisi, tegi sõjavägede juhtkond energilisi ettevalmistusi relvajõudude lahinguvalmis seadmiseks. Hoiduti aga igasugustest sammudest, mida Moskvas oleks võidud tõlgendada provokatsioonina. Loobuti mobilisatsiooni läbiviimisest, anti korraldus mitte avada tuld Eesti territooriumi kohal luurelendudel lennukitele jne.

Nii valitsus kui ka sõjavägede juhtkond astusid samme välisabi saamise võimaluste väljaselgitamiseks. Selgus, et liidupartnerilt Lätilt ega lähedaselt naabrilt Soomelt polnud abi loota.

Nõukogude valitsuse ettepanekust informeeriti ka Berliini võime – päriti järele Saksa valitsuse ja kindralstaabi suhtumise üle. Saksa välisministeeriumi poolt soovitati pakt sõlmida, mida varem, seda parem. Saksa sõ-

Keskerakonna ettepanekud

Keskerakond tegi 2013. aasta eelarvesse mitu tähtsat muudatust. Näiteks päästevõimekuse tugevdamiseks ei tohi komandosid rahapuuduse pärast sulgeda. Meie esitatud muudatused puudutasid ka lasteaiaõpetajate ja õpetajaabide palku – alusharidus vajab suuremat tähelepanu.
Pensionitõusu on eelarves ette nähtud 5%, kuid seaduse alusel peab järgmisel aastal pension suurenema 6,5%. Meie ettepanek on leida selleks vajalikud vahendid, sest vanem põlvkond väärib vähemalt seadusega ette nähtud pensionitõusu.
Eelarve menetlemine Riigikogus kajastab laiemalt kogu meie poliitilist kultuuri. Ükskõik kui põhjendatult Keskerakond või kogu opositsioon eelarvekoostajate eksimustele tähelepanu on pööranud, kõlas see vaid kurtidele kõrvadele.
Reformierakonna ja IRL-i ülbe usk oma lõpmatusse eksimatusse on võõrandanud Eesti inimesed poliitikast. Meie rahvas seisab põhimõttelisel teelahkmel: kas soovime säilitada Eestit, hoida ja arendada meie lapsi ja noori nende kodumaal, või sobibki Eestile noorte lahkumine ja inimeste pettumus?

Valga tahab taastada Lõuna-Eesti vabadussamba

Vabadussõja ausammas Valgas on üks vähestest omalaadsetest, mis on veel taastamata. Tegemist on Lõuna-Eesti vabastajatele püstitatud monumendiga, mille senist taastamata jätmist on peetud Valgat seni juhtinud linnavalitsuste häbiplekiks. Enamik Vabadussõja ausambaid taastati ju 1990-ndatel. Seda tehti isamaaliselt meelestatud inimeste ja asutuste poolt.

ALAR NÄÄME
Valga aselinnapea, Keskerakond

Valga oli Vabadussõja käigus strateegilises mõttes äärmiselt tähtis oma raudteesõlme tõttu. Linna vabastamiseks peetud kuulsusrikas Paju lahing oli ju Vabadussõja kõige ohvriterikkam lahing.

Paju lahing otsustas kõik

Kadunud ajalooprofessor Hannes Walter on oma uurimustes märkinud, et kui Valgast kõigest mõni kilomeeter eemal peetud Paju lahing oleks veninud ja me ei oleks pidanud tooma neid suuri ohvreid, olnuksid tagajärjed nii kogu Vabadussõja kulgemisele kui ka meie iseseisvusele täiesti ettearvamatud. Siiakanti olid jõudmas vastase väga suured täiendavad reservid. Punaste rindejuhataja ei julgenud Valga langemisest terve nädal aega ülemjuhatajale ette kanda.
Ülitähtsa raudteesõlme väljalangemise tõttu katkes nüüd rinde varustamine liinil Petrograd–Riia. Vastane oli sunnitud tagasi tõmbuma. Valga vabastamise järel hakati siinses lahinguruumis ette valmistama ja komplekteerima Läti rahvuslikke üksusi. Lõunarinde staap koos juhataja kindral Põdderiga asus Läti lahingute ajal (kui Eesti vägi oli otsapidi jõudnud juba Riia äärelinna välja) Valgas praeguses maavalitsuse hoones.

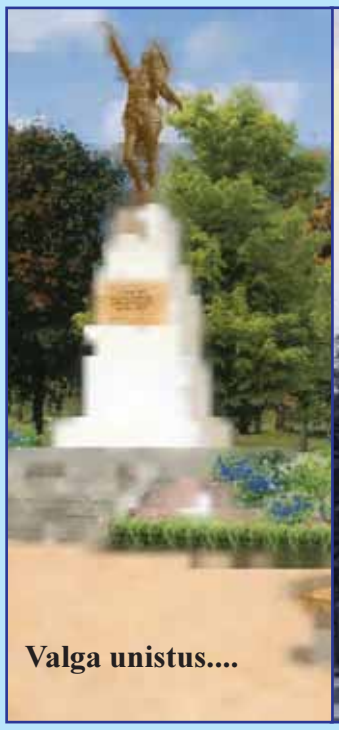

Valga unistus....

... ja ajalugu

21. juunil 2010 tutvustati sihtasutuse Valga Isamaalise Kasvatuse Püsiekspositsioon (seda juhatab Meelis Kivi) ruumides 7-meetrist Vabadussamba kavandit. Projekti üldjuht ja konsultant on ehitusinsener Toivo Erilt, kelle sõnul oli linnapargis seisnud ausammas Valgamaa tähtsaim ja sellest kujuneks linna visiitkaart praegugi. Sammas taastatakse vanade fotode järgi.

Kaks erinevat sammast

Endine sammas, millest siin jutt, asus Valga linnapargis. See ei olnud kihelkonna sammas, mis rajati Metsa tänava kalmistule. Linnapargis asunud sammas oli püstitatud kogu Lõuna-Eesti vabastamise auks. Need mõlemad avati küll ühel ajal ja suurejooneliselt – avatseremooniale tulnud inimeste rongkäik oli kolm kilomeetrit pikk. Kolonnis olid oma lippude ja orkestritega arvukalt esindatud lätlased.
Linnapargis avatud sammas oli Amandus Adamsoni üks suuremaid ja uhkemaid kunstitöid.

Sammas ja raha

Kui Sõjahaudade Liidu president Meelis Kivi samba taastamist vedama hakkas, oli algusest peale selge, et ülesanne ei ole kerge. Riik toetas 1990-ndatel isamaalisi ettevõtmisi tunduvalt kergemalt, ka hinnad olid tollal märksa mõistlikumad. Projekti rahastamise esimest etappi rahastas Valga linn 18000 euroga ja 28. oktoobril 2011 garanteeris Valga linnavolikogu 47467 € kaasrahastamise, mis hinnanguliselt kulub sambajalami ehitamiseks ja ümbruse korrastamiseks (haljastus, valgustus, valvekaamera).
Projektipõhise hinnakalkulatsiooni alusel oleksime pidanud saama Kaitseministeeriumilt ühe miljoni Eesti krooniga kogu pronksitöö, saime aga ainult kuju – „tänu“ maailmaturu pronksihindade tõusule maikuus. Ülejäänud pronksitööks puudub pronksivalu tegija ARS Monumentali hinnangul veel 26 tuhat euri. Projektipõhiselt on pakutud jalami ja ümbrusega seotud tööde maksumuseks 40 tuhat eurot.

Valgas ja Valga ümbruses on aastaid otsitud ka vana sammast – nii maa seest kui ka maa pealt. Seni kahjuks tulemusteta. Kindlasti on Vabadussõja Valga ausammas kogu Lõuna-Eestile, eriti aga valgalastele väga tähtis. Oma ajaloo mäletamine kasvatab nii meie siinse kogukonna kui ka terve Eesti ühtsustunnet.

sisepoliitika teenistuses

javäe ülemjuhatuse esindajad eitasid igasuguse abistamise võimalust.

Eesti sõjavägede ülemjuhataja kindral Laidoner informeeris kujunenud olukorrast valitsust ning jättis sõja või rahu küsimuse otsustamise riigi poliitilisele juhtkonnale.
26. septembri pärastlõunal arutati olukorda valitsuse koosolekul. Domineerima jäi seisukoht: kuna välisabi pole loota, tuleb Nõukogude valitsuse ettepanek vastu võtta.
Järgnevalt arutati sama küsimust Riigivolikogu ja Riiginõukogu välis- ja riigikaitsekomisjonide ühisel istungil ning otsustati Nõukogude valitsusega läbirääkimistesse astuda.

27. septembri hommikul asus Eesti delegatsioon koosseisus K. Selter, A. Rei, prof. J. Uluots ja prof. A. Piip pakti sõlmimiseks Riia kaudu Moskva poole teele.
“... Delegatsioon konstateeris, et tal puudus alus läbirääkimiste katkestamiseks, vaid need tulevad viia lõpuni ja kokkuleppeni. … Delegatsioon konstateeris, et hoolimata läbirääkimiste sõbralikust toonist tuleb Nõukogude esindajate sõnavõttudest endiselt korduvalt ilmsiks sama tungivus ning ähvardav ilme ühes hoiatustega ähvardavatest ohtudest, mis Eestit ootaks pakti sõlmimata jätmisel.
… Delegatsioon leidis, et N. Liidu soovid lahtiolevais küsimusis on väga rasked. Siiski delegatsioon, tundes vastutust, mis tal lasus ajaloo, eesti rahva ja riigi ees, ei võinud toimida teisiti kui jätkata läbirääkimisi, teha veel mis võimalik tingimuste pehmendamiseks ning sõlmida kokkulepe. Sellega delegatsioon täidaks valitsuse eeskirja ja ühtlasi oma kohustuse eesti rahva ees. Kokkuleppe mittesõlmimisel võinuks eesti rahvast ähvardada mitte ainult sõda ja vallutus, vaid osaline hävitamine. Delegatsiooni koosseisu kuuluvad isikud oma südametunnistuse järgi tundsid, et nad ei tohtinuks minna säärasele riisikole, kuigi seda võiks teisest küljest nõuda nii rahvusliku au tunne kui ka piiramatu sõltumatus, mille eest minevikus võideldud.
Rahva säilumine on praeguses olukorras ülim, mida valitsused peavad pidama eesmärgiks. Tulevik ei too miskit sellele rahvale, kes vahepeal on hävitatud või õige kauaks ajaks maha löödud.

Praegu oleks veel varajane öelda – kumb – kas Hacha või Moscicki – leiab ajaloo ees õigeksmõistmist. [Emil Hacha, Tšehhoslovakkia president pärast Müncheni kokkulepet 1938–1939; Ignacy Moscicki, Poola president 1926–1939. – *Toim.*]

Kõike seda arvestades delegatsioon üksmeelselt otsustas asuda lahtiolevate küsimuste kaalumisele. /…/

Läbirääkimiste lõppedes andis Molotov kokkuleppe ja lisaprotokolli tekstid ümberkirjutamisele. Stalin pöördus nüüd Selteri poole ja jätkas: „Kokkulepe on saavutatud. Võin Teile öelda, et Eesti valitsus toimis targalt ja eesti rahva kasuks hästi, sõlmides N. Liiduga kokkuleppe. Teil oleks võinud minna nagu Poolal. Poola oli suur riik. Kus on nüüd Poola? Kus on Moscicki, Rydz-Smigly ja Beck? Kinnitan Teile otsekoheselt, et Teie toimisite hästi ja oma rahva huvides.“

Mil moel kirjeldab aga Ilmjärv baaside lepingu sõlmimise käiku ja kõike sellele järgnenut?
(Magnus Ilmjärv, Hääletu alistumine. Tallinn 2004)
Alistumise põhjenduseks toodi juba 1939. aastal kaks põhilist argumenti: Saksamaa, Läti ja Soome keeldusid Eestit abistamast ning meie maa oli sõjaliselt nõrk, et üksi Nõukogude Liidule vastu panna. Hiljem lisandus sellele veel väide, et vastastikuse abistamise lepingu abil hoiti ettenägelikult ära kogu rahva deporteerimine Nõukogude Liidu avarustesse.
Näiteks endine riigivanem ja Moskva-saadik August Rei, kes juba 1939. aasta sügisel ja seejärel küll neljasilmavestlustes [Väinö Tanneriga] ja erakirjades presidendi, välisministri ja sõjavägede ülemjuhataja käitumist 1939–1940 karmi sõnaga kritiseeris, püüdis paguluses peetud avalikes ettekannetes ja avaldatud artiklites baaside lepingu sõlmimist õigustada.
„Otsekohe oleks alanud massilised küüditamised Siberisse ja mujale karmi kliimaga Venemaa osadesse, kuipalju tuhandeid oleks sel korral erakordselt külmal talvel hukkunud. Et see kõik oleks juhtunud, see pole lihtsalt paljas oletus – selle kinnituseks on olemas kaaluvaid tõendeid, mille juures ma ei hakka peatuma,“ kirjutas Rei 1962. aastal.

Kuid Rei ei meenutanud sõnagagi, et 1939. aasta oktoobris tühistati sisekaitseülema korraldusega kõik välispassid ja et Eesti valitsus sulges ise kõik teed kodanikele, et need võiksid maalt lahkuda. Memorandumeid või kavasid, millele toetudes saaks rääkida kavatsusest küüditada kogu rahvas, ei ole Nõukogude Liidu arhiividest õnnestunud leida. (lk 624)

Esimesed teated Nõukogude Liidu sõjalistest ettevalmistustest Eesti piiridel saabusid Eesti Sõjavägede Staabile 30. augustil, teated mobilisatsioonist aga 6. septembril. Lisaks sellele oli 17. septembril alanud Nõukogude Liidu invasioon Poola idaaladele paljastanud kogu maailmale Saksamaa ja Nõukogude Liidu koostöö.
24. ja 25. septembril, mil Selter viibis Moskvas, oli valitsusele täiesti selge, et Saksamaa poolt pole sõjalist abi tulemas.
Informatsioon või juhtnöörid, kuidas käituda, pidid Berliinist saabuma enne Selteri Moskvavisiiti. Vastasel juhul oleks ellu viidud mobilisatsioon ja Selterit poleks Moskvasse saadetud. (lk 628)
26. septembri õhtul, kui otsus Nõukogude Liidu nõudmised vastu võtta oli langetatud, palus Selter Saksa saatkonda informeerida sellest Ribbentroppi. Seejuures rõhutas Selter, et venelastele tullakse vastu ainult nii palju, kui on vajalik sõjalise lahenduse vältimiseks ja Saksamaaga heade suhete säilitamiseks. Vaevalt võis see välispoliitika kooskõlastamine olla põhjuseks, miks teist korda Moskvasse sõitnud Ribbentrop puudutas vestluses Staliniga Eesti ja Nõukogude Liidu vahel sõlmitavat lepingut. Ribbentrop rõhutas, et Saksamaa ei ole Eestist ja Lätist huvitatud, kuid palus siiski Nõukogude valitsust informeerida Berliini Balti küsimuse lahendamise üksikasjadest.
Avalduses ei tuleks näha Saksamaa soovi säilitada veel mingit sõnaõigust Balti küsimuses. Oldi mures baltisakslaste saatuse pärast. (lk 632)

Kui siia veel lisada Ilmjärve valitud repliigid Selteri iseloomustamiseks, siis räägivad need juba ise teatud eelhäälestatusest ja suunitlusest toonaste dramaatiliste sündmuste kirjeldamiseks.

Selter oli osalenud vabatahtlikuna maailmasõjas, seejärel aga Vabadussõjas (lk 447).
Tema parteiline kuuluvus ei ole selge. Tutvus Kromeli ja endise rahaministri Leo Sepaga viis energilise Selteri Pätsi lähikondlaste hulka (lk 447). 1930. aastate teise poole Eestis olid laialt levinud kuulujutud Selteri mahhinatsioonidest ja altkäemaksuvõtmistest (lk 448). Nõukogude ajaloolaste töödes nimetati Selterit Saksa Tallinna saatkonna juhitud viienda kolonni esindajaks Eestis (lk 449).

Kellele või mille huvides on tõsiteadlane Magnus Ilmjärv end ette häälestanud? Millise poliitilise jõu suunitluste järgi moonutab ajaloolane Ilmjärv ajaloolist tegelikkust?
Mõne kuu eest kirjutas ajaloolane Jaak Valge:
„Nagu öeldud, on niimoodi moonutatud dokumente hulgaviisi ning kõik moonutused on ühes suunas – Pätsi ja ka mitmeid teisi Eesti poliitikuid kompromiteerivad. Kui võtmedokumente otseselt võltsida ning teiste dokumentide informatsiooni kallutada ja meelevaldselt interpreteerida, nagu Ilmjärv teeb, on võimalik paberil mida tahes tõestada. Ajaloouurimine kaotab niimoodi aga hoopis mõtte. Seda ei suuda ma küll välja mõelda, miks üks ajaloolane nii teeb.“

Eesti ajaloo ühe traagilisima sündmuse järjepidevalt halvustavas ja tihtipeale lausa vääras võtmes kajastamine on saanud malakaks tänase Eesti sisepoliitilises kähmluses. Siit on leitud alati ainest poliitilisteks süüdistusteks igat masti rahvusradikaalide ja fundamentalistide poliitleksikasse. Ajaloolist tõde väänatakse valimisteks vajaliku sisepoliitilise kapitali teenimise huvides.

Tallinn 10130 Toom-Rüütli 3/5
www.kesknadal.ee

Lapsed dikteerivad riigi tuleviku

Võiks arvata, et kui pole lapsi, pole ka muresid. Paraku selgub, et just laste puudumine muresid tekitabki.
Väike-Maarja vald peab plaani ühineda Tamsalu vallaga, põhjendades ühinemissoovi eelkõige laste vähesusega ja hariduskorralduslike raskustega. Ühinemine on loogiline samm, mis lausa käegakatsutavalt vähendaks raha tuuldeloopimist. Juba 20 aastat veetakse väikesest Assamalla külast lapsi kahte kooli – Väike-Maarjasse ja Tamsallu. Mõlemasse on meilt 11 km ja kaks suurt bussi sõidab edasi-tagasi kaks korda päevas. Selline kilplaslikkus peab paratamatult ära lõppema. (Muidugi pole laste koolivedu ainus rahapõletamise koht, leidub teisigi.)
Sotsiaalabi vajajatesse, eriti lastesse, on Väike-Maarja vallas alati suhtutud palju inimlikumalt kui Tamsalu vallas. Nii et positiivsed muutused on silmapiiril.

Assamalla külakivi avati 7. juulil 2012.
Arhiivifoto

Praeguse valitsuse jaoks on lapsed muidugi üleliigsed, aga riigi saatuse määramisel nad nii väga üleliigsed ei olegi. Seda on isegi Eesti valitsus sunnitud vastumeelselt tunnistama. Ühtlasi olles sunnitud laste kõhutühjust jm ainelist kitsikust leevendama tibatillukeste toetustega, mis on sama hea kui konnasilmade ravimine vähihaigel.
Riik liigub vääramatult sinna, kuhu valitsus teda tõukab. Praegu sunnib laste vähesus Eesti valdu ühinema. Kas tulevikus on ka Eesti riik sunnitud edasikestmise nimel paluma ühinemist? Näiteks Venemaaga? Ühinemine Euroopa Liidu ja NATO-ga on eestlaste viletsust ainult suurendanud ning sundinud neid kodumaalt lahkuma. „Evakueerumine“ Euroopasse võimaldab eestlastel küll ellu jääda, aga kas ka Eesti riigil püsima jääda?

Eevi Geidik, Assamalla küla, Tamsalu vald, Lääne-Virumaa

20 aastat „isamaalisust“. Ehk aitab juba...

Tänapäeva globaliseeruvas maailmas ei nimeta ühegi demokraatliku riigi ambitsioonikas partei end avalikult isamaaliseks. Sest isamaalisus on kaup, mis enam ei müü.
Meie taasiseseisvunud riigis oli nn isamaaparteil (Isamaa) kahtlemata nišš olemas. Eesti saatusest ja vabanemisimest johtuvalt sai allasurutud rahvuslik iseteadvus taas tiivad. Enamasti aga juhtub nii, et riikluse arenedes moondub kõrgelennuline isamaalisus kas šovinismiks ja militarismiks (suurriikides) või tagurluseks ja poliitegoismiks, nagu meil Eestis.
Nüüdseks on „isamaapartei“ nimigi muutunud keeletundlikke inimesi vihastavaks eestiladina sõnavärraks IRL (Isamaa ja Res Publica Liit), mille tähendust ei oska keegi defineerida. Ja millekski – sogases vees hea lihtsameelseid püüda. Aristoteles (384-322 eKr) pidas keele- ja loogikavorme olemise vormideks. IRL-i puhul on vorm ja sisu kui olemine adekvaatsed – nad on ebardlikud, väljamõeldud. Ehk siis – pole vormi ega sisu, positiivses mõttes.
Isamaalisusel, eriti kui sellega poliitlavale tullakse, peab olema väljund, positiivne programm. Selle punkte pole raske tuletada: rahvuse õitseng ja kestus; rahvusliku majanduse, kultuuri ja ühiskonna arendamine; välispoliitilise julgeoleku tagamine.
Püüdsin *sine ira et studio* [erapooletult – *Toim.*] talletada meie isamaalaste valitsemiste ja kaasvalitsemiste aktivat alates aastast 1992. Ainsana, sedagi kõhklusega, poetasin sinna Eesti aitamise NATO-sse. Ajalugu räägib ka siinpuhul oma viimase sõna. Kõik muu egoistlik sebimine – vene rahade ja elamislubade skandaalid; Eesti põllumajanduse, tööstuse ja panganduse lõhkumine; eesti ühiskonna ja rahvustunde hävitamine; massilise väljarände põhjustamine; lühinägelik välispoliitika, eriti idasuunal – tuleb kanda muidugi mitte passiva arvele, sest asi on veelgi hullem – see on olnud tahtlik iseseisva rahvusriigi hävitamine. Kõik see aeg on „Isamaa“ töötanud isamaa vastu.
Pealtnäha arukate inimeste lemmikfraasiks on saanud: „Eestil on läinud pagana hästi!“ Võrreldakse meid ikka Lätiga, nüüd vist juba ka Moldaaviaga. Hästi??
Hiljutises „Terevisiooni“ saates demonstreeris tudengineiu, kuidas juurviljakotlettidega tuleb ta kolme euroga (!) nädalas välja. „Raha ju õieti polegi,“ oli vastus saatejuhi küsimusele. See oli ka vastus „isamaalaste“ tasuta kõrgharidusele ja tudengite toetamise reformile.

Mis oleks tõeline Isamaa?

Miinimumpalga eest voodihaigeid kantseldav hooldaja, vanaisa, kes oma hammaste parandamise asemel eelistab toetada lastelaste koolitamist jne — see oleks tõeline Isamaa. Mida või keda meie „isamaalased“ ei tunne ega esinda. „Meie inimesed pole mingid hädapätakad!“ ütles IRL-lasest majandusminister ETV „Foorumis“. Ja otsekui oma sõnu süües, lubas üüratust elektrihinnast laekunud raha kulutada peamiselt IRL-laste endi poolt vormitud „hädapätakate“ toetuseks. Sõna – see inimese peavaenlane – reetis seekord mehe. Eesti „isamaalased“ elavad oma väljamõeldud, meile tundmatul maal. Ometi maksab meie vaene rahvas neile nii palka kui ka loob nende jaoks hüvesid. Milleks?

Ants Metsla
Vändra, Pärnumaa

Elektrituru avamine kui Sampo leiutamine

Mõtlesid mis mõtlesid meie majanduslaeva karidele juhtinud kaptenid, aga välja mõtlesid – saagu Eestile „avatud elektriturg“. Seda aga võiks võrrelda „Kalevalast“ tuntud Sampoga, õnne ja jõukust toova imeveskiga, mis jahvatas omanikule jahu, raha või soola. Valitsejaisandad ja nende nõukodalased on maha saanud ülemere hõimuvendade muinasime pahupidise uutmisega, mis hoopiski neelab inimeste raha ja jahvab sellest rahvale vaesust, aga härradele rikkust, et nood saaksid priisata ja pikendada oma äpardunud valitsemist.
Kas keegi nõudis, et peaksime avama elektrituru isegi siis, kui selleks pole loodud turutingimusi? Meie praegune jäme kaabel Soome on ekspordisuunaline ja Skandinaaviast siia elektrijuhet ei tule ning näib, et meie riigivalitsejatel ja elektrimonopolil polegi tuju seda niipea omada. „Musta“ Vene elektrit Eesti valitsus oma „puhtale“ turule lasta ei saa. Nii pääsebki siinsele „elektriturule“ üksnes lätlaste Elektrum, sedagi poomisnööriga kaelas. Kui lätlased hakkaksid „turgu solkima“, tunneksid nad nööripuudutust – portfelliga või kohvriga ju elektrit tuppa ei too, sest jaotusvõrk ja sisestused kuuluvad Eesti elektrimonopolile.
Säärastes turutingimustes ei tohiks nõuda elektrituru avamist. Ja polegi keegi nõudnud – peale meie „isamaalise ja ausa“ valitsuse. (Et Eesti valitsuse lipukirjaks on ausus, oleme kuulnud rahandusministrilt ühtepuhku.) Kas seegi on valitsuse vale, et tuleval aastal ei saa Eesti enam tasuta CO_2 kvooti? Saab küll, vähemasti 2019. aastani – väitis Õhtulehes eksminister V. Rajangu.
Sestap ei tähenda praegune „elektrituru avanemine“ midagi muud, kui valitsuse ja tema käsumonopoli pikaltplaneeritud sigajõhkrat elektrihinna tõstmist täitmaks riigi auklikku rahakotti ja monopoli kasuahneid ambitsioone.
Piltlikult öeldes: kui valitsuse lemmiklaps Masu pettis-valetas „suurte“ eesmärkide – kriisist väljarabelemise ja eurotsooni saamise – nimel, siis nüüd valetatakse üksnes suure raha nimel. Eeldatavalt poolteisekordne hinnatõus, mida hakkavad maksma kõik ja mis kergendab tarbija rahakotti iga kuu sadade või isegi tuhandete eurode võrra, kujuneb pretsedendituks.
Nõnda on ette teada, et „vabaturul“ hakkab meie elektrihind, mis juba praegu kõrgem kui Soomes, tundma üksnes tõusutrendi. Seda kinnitab näiteks selline tõsiasi: kui tarbijakaitse kinnitas, et elektrimüügifirmade trahvid kliendipoolse lepingulõpetamise puhul on ebaseaduslikud, sumasid firmad oma ostupakettide müügihinnale otsekohe otsa.
Kes või mis võiks elektrihinna tõusu „vabaturul“ takistada?

Hans Palkman
Pärnumaa

VEB fond ei lähe siiski meelest

Kommentaar teatele „Eesti Panga president vastas arupärimisele VEB fondi kohta“
(Kn 7. november)

Küüniline 2012-11-07 13:38:49
See VEB on ilmselt üks keskne ja kandev punkt kogu nn taasiseseisvunud Eesti arenemisel just niisuguseks nagu ta täna just on. Ilmselt toimus selle väidetava pettuse ja vargusega kogu Eesti mõtte ja arengu moonutamine otsese segregatsiooni poliitika läbi, kus ühe teatava sahkermahker “maksumaksjate” seltskonna õhku ahmima paneva “kavaluse” läbi määrati, kellele antakse, teiste seadusliku omandi arvelt, vahendid ja kes lubatakse lojaalsuse ning kuuluvuse tunnuse alusel “omade hulka” marjamaale, ning kellelt võetakse avantüüri läbi neile kuuluv omand, sandistades need vahenditest ilmajätmise läbi ja lastes nad lavastatud õlakehituse “Venelased võtsid meie raha ära, ja mitte keegi ei ole VEB-ist kopikatki kätte saanud!” saatel isegi karjamaalt allavett... Lausa küüniline ja selgelt vastuvõetamatu tundub selle taustal aga saadik Riisalu jutt [Riigikogu 5. novembri istungil – *Toim.*]. Teatavasti on Eesti Vabariigis selle taasiseseisvumisest alates Põhiseadus ja õiguskord katkematult kehtinud, ning öelda seda, et isikud, keda ennast või kelle lähedasi on vägistatud, röövitud, sandistatud, võiksid/peaksid selle ära unustama ning õnnelikult eluga edasi minema...

Kes väärib aumärki?

Poliitlavale on ilmunud korraga kaks Kalev Lillot – mõlemad Reformierakonnast. Üks Kalev Lillo on kahtlaselt sehkendanud Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse (EAS) rahadega, teine Kalev Lillo aga andnud rahasummasid Silver Meikarile „adressaadile üleandmiseks“. Kui need kaks kodanikku osutuvad üheks, siis võib arvata, miks kapo ja prokuratuur isegi Postimehes (vt nt 27.10.2012) salaühinguks tituleeritud EAS-i rahaskandaali uurimisest eemale hoiavad.
Veel huvitavam aga saab olema, millise aumärgi vääriliseks peab Meikarit president?.. Savisaare kirikuehitamise raha küsimise alase käskkirja kirjutamise ja asjaloo autorite kollektiivi salastamise eest lisati mõnedele pagunitele kupukesi ja kutsuti pidusse kah. Siis oli tegemist vaid oletatava suusõnalise rahaküsimusega, nüüd aga lausa käest kätte liikunud rahanutsu paljastamisega.

Jaan Vahtra
Tallinn-Pääsküla

Keskerakond kutsub Teid

**reedel, 16. novembril kell 14–17 Rapla Maxima juurde
ja
laupäeval, 17. novembril kell 10–14 Valga Säästumarketi juurde.**

**Saame koos Riigikogu liikmetega arutleda poliitika üle ja kuulata, mis juhtub elektri hinnaga järgmisel aastal.
Otsi rohelist telki ja tule räägi kaasa!**

Sinu Keskerakond

Keskerakonna naiskogu aitab üksikvanemaid

Üksikvanemad, kes vajavad riideid ja jalanõusid nii endale kui ka lastele, võivad neid tasuta saada Keskerakonna Rakvere büroost *(Rohuaia tn 6)*
T–N kell 10–14.
Telefon 51 13 948.

Samasse võib jätta ka omad soovid, mida perekond kõige enam vajab või millest on puudus!

Keskerakonna Lääne-Virumaa Naiskogu

Tartu teatab

Teisipäeval, 20. novembril kell 10-12 nõustab Keskerakonna Tartu büroos (Ülikooli 12) **tartlasi jurist Asta Liivak.**

Pühapäeval, 25. novembril kell 12 kohtuvad Keskerakonna Tartu büroos seeniorid. Külas Helmut Hallemaa Viljandist.

Loodi „uue näoga“ politsei

„Me lõime täiesti uue näoga politsei!“ Nii jäi sõnasõnalt meelde juba kakskümmend aastat tagasi siseminister Lagle Pareki poolt tollasel Võidu väljakul lausutu. Aasta jooksul oli mul isiklikult võimalus nende keskel töötades seda „täiesti uue näoga“ politseid oma silmaga näha ja omal nahal tunda.

JAAK LAIDLA
Harjumaa

Ma ei saa kunagi rahu, kui kõik üleelatu meenub. Mõistatan endamisi, et mida too siseminister neid sõnu lausudes ise mõtles? Temal polnud ju elementaarsematki teadmist sellest, keda politseisse tööle võeti, milline oli politseinike väljaõpe ja kuidas nad töötasid ning milleks nood oma napi erialase väljaõppega võimelised olid.

Halenaljakas on siinjuures see, et politsei tollaseks kõrgeimaks juhiks määrati ametnik, kes tuli nende hulgast, kes kunagi olid langetanud kohtuotsuse dissident Pareki Venemaale vangilaagrisse saatmiseks.

Mingi põhjaveereostuse juhtumi uurimise tõttu tuli mul üle kuulata rohkem kui sada tunnistajat või kannatanut.
Palusin konstaablit abiks, et tema ka mõne tunnistaja üle kuulaks. Vastuseks sain, et talle pole seda Paikuse politseikoolis õpetatud. Noor politseinik sõitis päevad läbi ringi uue teenistusautoga ja minule jäi arusaamatuks, mis tööd ta küll tegi. Vallavanem ütles välja, et teenistuses oldud aasta jooksul polnud selle konstaabli tööst ühtegi näidet tuua. Minul oleks nende tööst palju näiteid tuua, aga need on väga masendavad, mõni tunduks lausa uskumatu.

Üks „täiesti uue näoga“ politseinik oli kalatöötlemistehnikumi haridusega insener Majaka kalurikolhoosist, vormistatud kriminaalpolitsei vaneminspektoriks. Tema seifis lebas kolm peatatud menetlusega kriminaalasja, kus praktiliselt polnud teostatud mitte ühtegi uurimistoimingut. Isegi kannatanuks polnud kuriteoohvrit tunnistatud. Igas toimikus oli mõni tunnistaja ülekuulamise protokoll, tunnistaja enda poolt omakäeliselt kirjutatud mõnerealise ütlusega.

Kui ma ühes toimikus otsustasin menetlust uuendada ning koostasin ülekuulamiste plaani, võeti toimik minult tagasi. Selgus, et ajakirjanduses oli ilmunud artikkel, kus kindlustusfirma lubas maksta miljon sellele, kes avastab kämpingu õhkulaskmises süüdlased. Nimelt oli mõni aeg varem kämping kindlustatud kahes kindlustusfirmas, kokku viie miljoni krooni eest. Kuritegu oli täiesti avastatav, kuid seifi see seisma jäigi. Kuna politseinik ei tohi kelleltki oma töö eest raha võtta, on arusaamatu, miks minult see kriminaalasi tagasi võeti?
Kui politsei ei suuda oma tööd teha ja jätab isegi avaldused sahtlitesse vedelema (see oli tollal Harju politseis tavaline), siis kannatab rahvas. Üldsus sellest midagi teada ei saa. Kahjuks ei saa ka keegi karistada, sest politsei töö üle puudus (nagu ilmselt ka praegu puudub) täielikult kontroll.

Vaneminspektor määrati komissariks! Saue politseinikud naersid, et kriminaalpolitsei vaneminspektor määrati komissariks sellepärast, et ta ei osanud oma tööd teha. Komissarina ta enam ise töötama ei pidanud. Saan aru, et prefekt Herman Simm ei tundnud keemikuna ja Moskvas saadud parteilise juhtimise haridusega politsei tööd ega saanud millestki aru. Ometi ei takistanud see juurdlusosakonna ülemat võhikut kriminaalpolitsei komissariks edutamast.
Just sellist sõbramehelikku või nihilistlikku suhtumist näitavad kõrged ülemused politseis üles tänapäevani. See on tingitud sellest, et nad ise mitte millegi eest ei vastuta. Siit tuleb otsida ka põhjusi, miks politsei nii halvasti töötab.
Samad põhjused kehtivad skandaalsele loole, mida avalikkusele paljastati ETV-s „Pealtnägija“ 7. novembri saates.

RAHVA KAITSJAD: Eesti Vabariigi taasiseseisvumisel „täiesti uue näoga“ politseiks kuulutatud institutsioonis jagub tõsiseid probleeme kuni tänapäevani.

Head Keskerakonna Seenioride Kogu aastakoosoleku delegaadid piirkondadest!

Keskerakonna Seenioride Kogu aastakoosolek toimub
neljapäeval, 22. novembril Tallinnas Salme kultuurikeskuses

Tervitused ja ettekanded:
Keskerakonna esimees **Edgar Savisaar**
Riigikogu Keskfraktsiooni esimees **Kadri Simson**
Keskerakonna peasekretär **Priit Toobal**
Riigikogu sotsiaalkomisjoni liige **Viktor Vassiljev**

Aasta jooksul tehtud tööst annab aru Seenioride Kogu esimees **Elmar Truu**.
Käsitletavate teemade hulgas on elektrihinna järsk tõus ja sellega toimetulek, samuti mured tervishoiuteenuste kättesaadavuse pärast.
Aastakoosolek võtab neis küsimustes vastu avalduse.

Valitakse Seenioride Kogu uus juhatus ja esimees.

TALLINNA TV 19. - 25. november

ESMASPÄEV, 19.11
06:00 TÄNA. Nädala kokkuvõte*
06:15 Euroopa tee*
06:30 Aleksei Turovski lood*
07:00 Oma Valitsus*
07:30 Kultuurimeeter*
08:00 Keskkonnanädal*
08:30 Kas tohib?*
09:00 Suured helid*
10:35 TÄNA. Nädala kokkuvõte*
10:50 Euroopa tee*
11:05 Aleksei Turovski lood*
11:35 Oma Valitsus*
12:05 Kultuurimeeter*
12:35 Keskkonnanädal*
13:05 Kas tohib?*
13:35 Hundu päevik*
13:50 Info TV
14:45 Hundu päevik
15:00 OTSE: Ülekanne Riigikogust
17:25 OTSE: Korvpal
19:30 Pealinnapilt
20:00 TÄNA. Uudised
20:30 Kultuurimeeter*
21:00 TÄNA. Lühiuudised
21:05 Kaming suun - TTVs tulekul…
21:30 Mõtleme taas ekstra
22:00 TÄNA. Lühiuudised
22:05 Poliitika õhtukool*
22:55 Sõjalinnud
00:05 Kuulujutud. Julia Savitševa
00:25 Korvpall*
02:30 Pealinnapilt*
03:00 TÄNA. Uudised*
03:30 Kultuurimeeter*
04:00 TÄNA. Lühiuudised*
04:05 Kaming suun - TTVs tulekul...*
04:30 Mõtleme taas ekstra*
05:00 TÄNA. Lühiuudised*
05:05 Poliitika õhtukool*

TEISIPÄEV, 20.11
06:00 Kaming suun - TTVs tulekul...*
06:25 Korvpal*
08:30 Pealinnapilt*
09:00 TÄNA. Uudised*
09:30 Kultuurimeeter*
10:00 TÄNA. Lühiuudised*
10:05 Kaming suun - TTVs tulekul...*
10:30 Mõtleme taas ekstra*
11:00 TÄNA. Lühiuudised*
11:05 Poliitika õhtukool.*
12:00 Hundu päevik*
12:15 Ülekanne Riigikogust*
16:00 Info TV
16:50 Hundu päevik
17:05 Kaming suun - TTVs tulekul...*
17:30 Pealinnapilt*
18:00 TÄNA. Lühiuudised
18:05 Hõimupäevad 2012. Hetki lõppkontserdilt Mustpeade majas, 1/4
18:30 Kas tohib?*
19:00 TÄNA. Lühiuudised
19:05 Luubi all
19:30 Linnaosa lood
20:00 TÄNA. Uudised
20:30 Dokumentaalfilm. Kolkast Ruhnuni
21:00 TÄNA. Lühiuudised
21:05 Helsinki - Tallinn
21:30 Mõtleme taas
22:00 TÄNA. Lühiuudised
22:05 Mõtleme taas jätkub
22:35 Lootuste linnutee. Laur Teär ja Meelis Laido*
00:00 TÄNA. Lühiuudised*
00:05 Hõimupäevad 2012*
00:30 Kas tohib?*
01:00 TÄNA. Lühiuudised*
01:05 Luubi all*
01:30 Linnaosa lood*
02:00 TÄNA. Uudised*
02:30 Dokumentaalfilm. Kolkast Ruhnuni*
03:00 TÄNA. Lühiuudised*
03:05 Helsinki - Tallinn*
03:30 Mõtleme taas*
04:00 TÄNA. Lühiuudised*
04:05 Mõtleme taas jätkub*
04:35 Lootuste linnutee. Laur Teär ja Meelis Laido*

KOLMAPÄEV, 21.11
06:00 TÄNA. Lühiuudised*
06:05 Hõimupäevad 2012*
06:30 Kas tohib?*
07:00 TÄNA. Lühiuudised*
07:05 Luubi all*
07:30 Linnaosa lood*
08:00 TÄNA. Uudised*
08:30 Dokumentaalfilm. Kolkast Ruhnuni*
09:00 TÄNA. Lühiuudised*
09:05 Helsinki - Tallinn*
09:30 Mõtleme taas*
10:00 TÄNA. Lühiuudised*
10:05 Mõtleme taas jätkub*
10:35 Lootuste linnutee. Laur Teär ja Meelis Laido*
12:00 OTSE: LV Pressikonverents
12:30 Luubi all*
12:55 Linnaosa lood*
13:25 Hundu päevik*
13:40 Info TV
15:25 Hundu päevik
15:40 LV Pressikonverents*
16:10 Helsinki - Tallinn*
16:35 Mõtleme taas*
17:35 Dokumentaalfilm. Kolkast Ruhnuni*
18:00 TÄNA. Lühiuudised
18:05 Hõimupäevad 2012*
18:30 LV Pressikonverents*
19:00 TÄNA. Lühiuudised
19:05 Teeme ise
19:30 Meedia keskpunkt
20:00 TÄNA. Uudised
20:30 OTSE: Tallinn 24
21:00 TÄNA. Lühiuudised
21:05 Tallinn 24 jätkub
21:30 Linn ja muusika
22:00 TÄNA. Lühiuudised
22:05 Tantsufestival "Vana Toomas Trofee" 2012 4/4*
23:30 Pink Elephant von Krahlis
00:00 TÄNA. Lühiuudised*
00:05 Hõimupäevad 2012*
00:30 LV Pressikonverents*
01:00 TÄNA. Lühiuudised*
01:05 Teeme ise*
01:30 Meedia keskpunkt*
02:00 TÄNA. Uudised*
02:30 Tallinn 24*
03:00 TÄNA. Lühiuudised*
03:05 Tallinn 24 jätkub*
03:30 Linn ja muusika*
04:00 TÄNA. Lühiuudised*
04:05 Tantsufestival "Vana Toomas Trofee" 2012 4/4*
05:30 Pink Elephant von Krahlis*

NELJAPÄEV, 22.11
06:00 TÄNA. Lühiuudised*
06:05 Hõimupäevad 2012**
06:30 LV Pressikonverents*
07:00 TÄNA. Lühiuudised*
07:05 Teeme ise*
07:30 Meedia keskpunkt*
08:00 TÄNA. Uudised*
08:30 Tallinn 24*
09:00 TÄNA. Lühiuudised*
09:05 Tallinn 24 jätkub*
09:30 Linn ja muusika*
10:00 TÄNA. Lühiuudised*
10:05 Tantsufestival "Vana Toomas Trofee" 2012 4/4*
11:30 Pink Elephant von Krahlis*
12:00 Teeme ise*
12:25 Meedia keskpunkt*
12:55 Linn ja muusika*
13:25 Hundu päevik*
13:40 Info TV
14:55 Hundu päevik
15:10 LV Pressikonverents*
15:40 Teeme ise*
16:05 Meedia keskpunkt*
16:35 Linn ja muusika*
17:05 Tallinn 24*
18:00 TÄNA. Lühiuudised
18:05 Hõimupäevad 2012
18:30 Keskkonnanädal*
19:00 TÄNA. Lühiuudised
19:05 Päevakava
19:30 Hingelt tugevad
20:00 TÄNA. Uudised
20:30 Kraamikaamera
21:00 TÄNA. Lühiuudised
21:05 Linnaliiklus
21:30 Vintskapist soklini
22:00 TÄNA. Lühiuudised
22:05 Päästa meid Kurjast
00:00 TÄNA. Lühiuudised*
00:05 Hõimupäevad 2012.**
00:30 Keskkonnanädal*
01:00 TÄNA. Lühiuudised*
01:05 Päevakava*
01:30 Hingelt tugevad*
02:00 TÄNA. Uudised*
02:30 Kraamikaamera*
03:00 TÄNA. Lühiuudised*
03:05 Linnaliiklus*
03:30 Vintskapist soklini*
04:00 TÄNA. Lühiuudised*
04:05 Päästa meid Kurjast*

REEDE, 23.11
06:00 TÄNA. Lühiuudised*
06:05 Hõimupäevad 2012*
06:30 Keskkonnanädal*
07:00 TÄNA. Lühiuudised*
07:05 Päevakava*
07:30 Hingelt tugevad*
08:00 TÄNA. Uudised*
08:30 Kraamikaamera*
09:00 TÄNA. Lühiuudised*
09:05 Linnaliiklus*
09:30 Vintskapist soklini*
10:00 TÄNA. Lühiuudised*
10:05 Päästa meid Kurjast*
12:00 Päevakava*
12:25 Hingelt tugevad*
12:55 Kraamikaamera*
13:25 Hundu päevik*
13:40 Info TV
15:25 Hundu päevik
15:40 Päevakava*
16:05 Hingelt tugevad*
16:35 Kraamikaamera*
17:05 Linnaliiklus*
17:30 Vintskapist soklini*
18:00 TÄNA. Lühiuudised
18:05 Hõimupäevad 2012
18:30 Aleksei Turovski lood, 36*
19:00 TÄNA. Lühiuudised
19:05 Sügispealinn*
19:30 Mina, tallinlane
20:00 TÄNA. Uudised
20:30 Kultuurimeeter
21:00 TÄNA. Lühiuudised
21:05 Teeme ise*
21:30 Estica. Vanalinn 2/2*
22:00 TÄNA. Lühiuudised
22:05 Hõimupäeva jutud
23:05 Folgikelder. Andres Roots, Indrek Tiisel, Martin Eessalu*
00:00 TÄNA. Lühiuudised*
00:05 Hõimupäevad 2012*
00:30 Aleksei Turovski lood*
01:00 TÄNA. Lühiuudised*
01:05 Sügispealinn*
01:30 Mina, tallinlane*
02:00 TÄNA. Uudised*
02:30 Kultuurimeeter*
03:00 TÄNA. Lühiuudised*
03:05 Teeme ise*
03:30 Estica. Vanalinn 2/2*
04:00 TÄNA. Lühiuudised*
04:05 Hõimupäeva jutud*
05:05 Folgikelder. Andres Roots, Indrek Tiisel, Martin Eessalu*
06:00 Info TV

LAUPÄEV, 24.11
08:00 TÄNA. Uudised*
08:30 TeTeVeke. Multifilmid
08:40 Päevakava*
09:05 Hõimupäevad 2012**
09:30 Mõtleme taas*
10:30 Kultuurimeeter*
11:00 Kas tohib?
11:30 Suveõhtu kontsert „Suve viimane päev“ Billy's Bandiga*
13:20 TeTeVeke. Multifilmid*
13:30 Päevakava*
14:00 Hundu päevik*
14:15 Info TV
15:25 Hundu päevik
15:40 Tallinn 24*
16:35 Kas tohib?*
17:05 Folgikelder. Andres Roots, Indrek Tiisel, Martin Eessalu*
18:00 TÄNA. Lühiuudised
18:05 Luubi all*
18:30 Vintskapist soklini*
19:00 Linnaosa lood*
19:30 Tallinn liigub
20:00 TÄNA. Uudised
20:15 Linn ja muusika*
20:45 Helsinki - Tallinn*
21:10 Hõimupäeva jutud*
22:10 Värvidemäng. Sergio Bastos & Raivo Tafenau Band
23:45 TÄNA. Uudised*
00:00 Luubi all*
00:25 Vintskapist soklini*
00:55 Linnaosa lood*
01:25 Tallinn liigub*
01:55 Linn ja muusika*
02:25 Helsinki - Tallinn*
02:50 Hõimupäeva jutud*
03:50 Värvidemäng. Sergio Bastos & Raivo Tafenau Band*
05:25 Info TV

PÜHAPÄEV, 25.11
08:00 TÄNA. Uudised*
08:15 TeTeVeke. Multifilmid
08:25 Vintskapist soklini*
08:55 Luubi all*
09:20 Tallinn liigub*
09:50 Aleksei Turovski lood,*
10:20 Linnaliiklus*
10:45 Terve tervis
11:15 Värvidemäng. Sergio Bastos & Raivo Tafenau Band*
12:50 Hundu päevik*
13:05 Korvpall. BC Himki vs BC Kalev/Cramo*
15:10 Info TV
16:05 Hundu päevik
16:20 TeTeVeke. Multifilmid*
16:30 Tallinn liigub*
17:00 Aleksei Turovski lood*
17:30 Terve tervis*
18:00 Dokumentaalfilm. Kolkast Ruhnuni*
18:30 Kraamikaamera*
19:00 Kas tohib?*
19:30 Terve tervis*
20:00 TÄNA. Nädala kokkuvõte
20:15 Mustamäe 50, 1/2
21:15 Mina, eurooplane 8/11*
21:35 Mustamäe 50, 2/2
22:35 Suured helid. Orelifestival 2012. Suur oreliöö Nigulistes 1/2
00:00 TÄNA. Nädala kokkuvõte*
00:15 Aleksei Turovski lood, 16*
00:45 Terve tervis*
01:15 Mustamäe 50, 1/2*
02:15 Mustamäe 50, 2/2*
03:15 Suured helid. Orelifestival 2012. Suur oreliöö Nigulistes 1/2*
04:40 Info TV

Nädala juubilar KURT VONNEGUT 90

Mitmete kuulsate kirjanike elulood on kinnitanud, et geniaalseks ei ole võimalik lihtsalt niisama saada. Selleks peab eelnevalt olema läbi elanud terve hulga dramaatilisi sündmusi oma eraelus, misläbi tekib selgem ja teravam maailmatunnetus.
Kurt Vonneguti ellu jagus draamat rohkem kui küllaldaselt –1945. aastal oli ta Ameerika jalaväelasena, kes sõjavangi langemise tõttu võitlusvõimetu, sunnitud üle elama liitlasvägede poolt Dresdeni pommitamise õudused. Teda hoiti kinni endises tapamaja laos, mis andis pealkirja Vonneguti ühele kuulsaimale teosele – "Tapamaja, korpus viis". See on sõjavastane romaan, mille peategelane Billy Pilgrim teeb Dresdeni pommitamise taustal müütilisi ajarännakuid.
11. novembril 1922 saksa päritolu neljanda põlve ameerikalaste peres sündinud Vonnegut on ise tunnistanud, et hakkas kirjutama soovist Dresdeni pommitamisel läbi elatu paberile panna ja koledad mälestused ilukirjanduslikult endast välja kirjutada. Vonneguti sõnul oli lihtsalt tore, et lisaks selle kõige eest ta hiljem teenis raha.
Kõik Vonneguti teosed jõuavadki ühel või teisel moel ikka sinnasamasse – Saksamaale, Dresdenisse. Vonnegutile ei mahtunud hinge, et liitlasväed brutaalselt hävitasid sakslastest tsiviilelanikkonda ja ühe protestantismi pärli, Dresdeni linna. Teise maailmasõja ja Dresdeni vari on suuremas osas tema teostes pidevalt olemas.
Kirjanik rõhutab korduvalt sõja mõttetust. "Tapamaja, korpus viis" sisaldab näiteks sellise tabava lõigu: "Tapatalgute kohta ei saagi midagi intelligentset öelda. Kõik ju peaksid olema surnud, et mitte kunagi enam midagi öelda ega midagi tahta. Pärast tapatalguid peaks kõik olema väga vaikne, ja alati ongi vaikne, ainult linnud ei vaiki.
Ja mida need linnud siis ütlevad? Ütlevad, mida tapatalgute kohta öelda ongi, nagu näiteks "Tsii-tsi-viit?""
Siinkirjutaja arvates tulenes Vonneguti võime elu niivõrd paeluvalt kirjeldada tollest vaimsest seisundist, mida kirjanik koges Dresdeni pommitamise ajal. See on surmaeelne olukord, kus inimene tajub, et ta niikuinii enam midagi oma saatuse muutmiseks teha ei saa. Kõik karjed on karjutud, kõik hirmuvärinad on üle elatud. Sellise lõpliku paratamatuse tunnistamise ja surmaeelse olukorra eel hakkab inimene tundma end kergendatult. Siis hakkab inimene nägema elu ja sõda selle tühisuses.
Seetõttu ongi Vonneguti teostes valdav hingerahu andev paratamatuse tunnistamine,

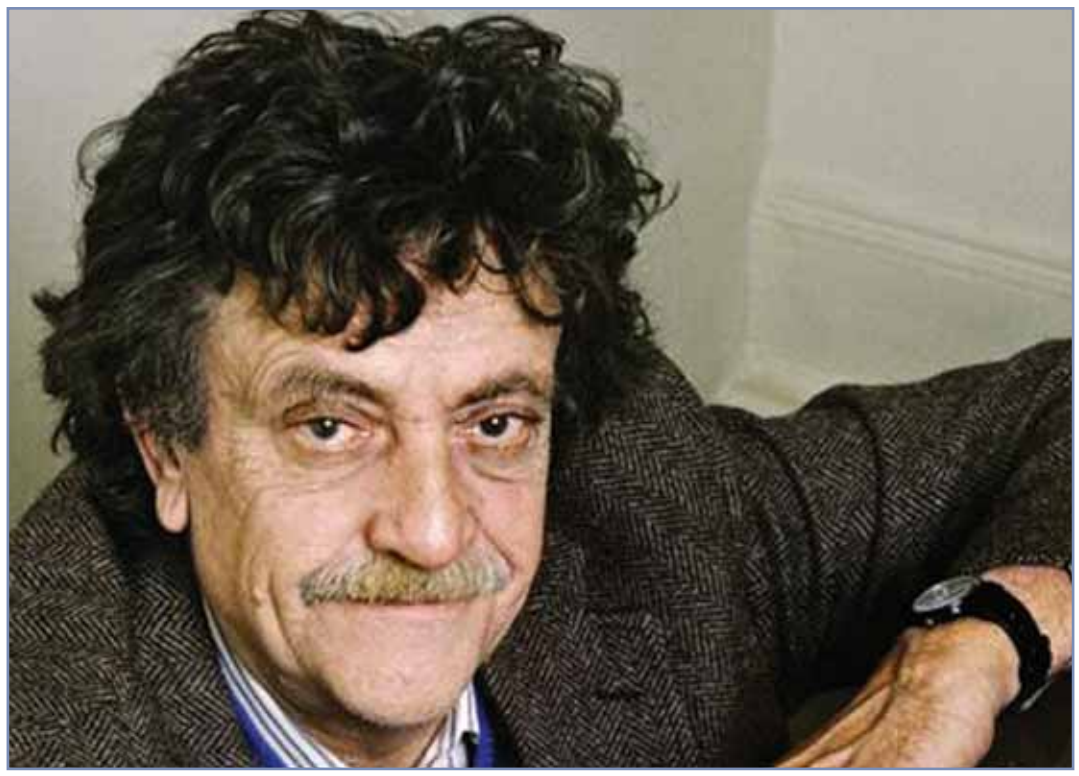

kus puuduvad ülevad ja väsitavad emotsioonid.
Lõik raamatust "Tapamaja, korpus viis" kinnitab seda: "Issand, anna mulle meelekindlust leppida asjadega, mida ma muuta ei saa, julgust muuta asju, mida ma muuta saan, ja tarkust nende vahel alati vahet teha."

Milline suurepärane mõte ka meie Eesti närviliseks kippuvasse igapäevaellu!
Muide, „Tapamaja, korpus viis" on USA keskkoolides üks enim keeldusid ära teeninud raamatuid. Näiteks alles eelmisel aastal kõrvaldas Missouri osariik koolide õppekavast ja raamatukogudest Vonneguti selle teose. Ettekäändeks toodi liialt räige ja seksuaalselt paljastav sõnakasutus. Tegemist on tõeliselt naeruväärse põhjendusega, kui arvestada, millist roppust nii USA kui ka ülejäänud maailma noorukid Hollywoodist tulevaid filme vaadates näevad ja kuulevad iga päev.

See just ongi selline ameerikalik silmakirjalikkus, mida Vonnegut oma teostes pilkas!

Nagu Dresdeni õudustest veel vähe oleks olnud – Kurti ema tappis end unerohu üledoosiga päev varem, kui poeg pidi saabuma koju Teisest maailmasõjast. Pärast sõda töötas Vonnegut mitmesugustes ametites, muu hulgas ajakirjanikuna ja ühes esimestest Saabi müügiesindustest USA-s.
1945. aastal abiellus Kurt Vonnegut oma esimese abikaasaga. Olles kolme oma lapse vanemad, lapsendasid nad noorelt surnud õe ja õemehe kolm last.

Kirjaniku kuulsus jõudis tippu 1970. aastatel, pärast raamatute "Tapamaja, korpus viis" ja "Tšempionide eine" ilmumist.

Aastal 1979 Vonnegut abiellus teist korda, seekord tuntud portreefotograafi Jill Krementziga. Nad elasid Codi neemel ja Manhattani linnamajas. 1984. aastal üritas kirjanik end tappa, kuid päästeti. Ta suri 2007. a. kodus trepil kukkudes saadud ajutrauma tüsistustesse.
Kurt Vonnegut võis end pidada õnnelikuks, et sündis just sel ajal, kui naturalistlikum, otsesõnalisem väljendusviis oli ameerika kirjanikele veel lubatud. Sellesinatse maailma ilu ja koledust suutis ta lugejatele igatahes suurepäraselt ja otseselt edasi anda. Tänapäeval, kus kultuuri- ja loomeinimesed peavad kulgema mööda nn poliitkorrektsuse radu, poleks Kurt Vonnegutist maailmakuulsust enam pruukinud saada.

Indrek Veiserik

Lp Viljandimaa keskseeniorid!

Keskerakonna Viljandimaa piirkonna Seenioride Kogu aastakoosolek Viljandi Pensionäride Liidu ruumes
(Viljandi, Lääne tn 2, Maksimarketi maja teine korrus)

teisipäeval, 20. novembril kell 13.30

Esinevad:
Riigikogu liige **Viktor Vassiljev** (sotsiaalvaldkonna arengud ja probleemid),
KE piirkonna esimees **Helmut Hallemaa** (sotsiaalelust Viljandimaal ning KE piirkonna tööst),
Seenioride Kogu juhid **Liia Ardel** ja **Uno Lüüs** jmt.
Valitakse uus juhatus ja juhid.

Kõik Viljandimaa KE seeniorid on oodatud!

Poliitika Õhtukool

Jätkub MTÜ Ausad Valimised korraldatud loengusari.
Tasuta loengud Tallinnas Hopneri majas (Raekoja pl 18; endine Matkamaja).
Algus kell 17.15.

Kavas:
15. novembril E-valimised: Ausalt pole võimalik

29. novembril Meedia: Kes manipuleerib manipuleerijatega

Esinevad tunnustatud ja autoriteetsed arvamusliidrid

Kohtumine AIVAR RIISALUGA Lasnamäel!

Pühapäeval, 2. detsembril kell 14
(Pae tn 19)

kutsub Keskerakonna Lasnamäe piirkonna seeniorsektsioon huvilisi kohtuma Riigikogu liikme **Aivar Riisaluga**. Juttu tuleb Eesti majandusest ja riigikaitsest.

Kõik on oodatud!

Meedia keskpunkt 14. novembril

* Öölahing Riigikogu saalis, Lossi platsil ja Tallinna Televisioonis: opositsioon aktsioonis. Noored ja hakkajad inimesed täna öösel ei maga!

* Asendamatud kommunistid ja asendamatud reformistid Rein Ruutsoo määratluses.

* Mart Helme ütles lõpuks avalikult välja, et Eesti meedia pole vaba, sest kuulub väliskapitalile. Väljaandeid on palju, kuid kõik nad puhuvad ühtsama mulli. Miks?

Stuudios **Urmi Reinde** ja **Mart Ummelas**, vestlust juhib **Heimar Lenk**

Keskerakonna asutajaliige Uuno Laul!

Tunneme Sulle kaasa ja toetame Sind oma mõtteis Su kalli ema

ERNESTINE

kaotuse puhul.

Keskerakondlased Jõgevamaalt

Mälestame

ANTS KARU

Avaldame kaastunnet abikaasa, isa ja vanaisa

surma puhul.

Keskerakonna Tartumaa piirkonna juhatus

KARLA LOGINA
08.11.1940–11.11.2012

Mälestame erakonnakaaslast. Meie siiras kaastunne Karinile ja Kadrile perega.

Keskerakonna Tartu linna piirkond

NIKOLAI PREIMAN
24.08.1933 – 08.11.2012

Mälestame erakonnakaaslast. Siiras kaastunne Karinile ja lastele peredega.

Keskerakonna Tartu linna piirkond
Eesti Keskerakond

Mälestame lahkunut!

MÄIDU HELISTVEE

Avaldame kaastunnet lähedastele.

Eesti Keskerakond

Telli Kesknädal! * Helista 617 77 17 * www.tellimine.ee * tellimine@expresspost.ee